

DLA PACJENTEK – NARKOTYKI W CIĄŻY I W CZASIE KARMIENTA PIERSIĄ**CO 12**

Wiele kobiet zażywających narkotyki nie uświadamia sobie do końca, jaką krzywdę wyrządza własnemu dziecku, które nosi pod sercem. Świadomość działania substancji psychoaktywnych na organizm kobiety i płód mogłaby uchronić niejednego malucha przed wadami wrodzonymi, przewlekłymi chorobami, niepełnosprawnością, a nawet śmiercią. Stopień zagrożenia dla dziecka zależy od tego, co zażywa kobieta i w jakich dawkach. Matka zażywająca narkotyki może uzależnić dziecko od substancji odurzającej, zanim ono przyjdzie na świat. **Nawet okazjonalne zażycie narkotyku w czasie ciąży może być niebezpieczne.**

JAK NARKOTYKI WPŁYWAJĄ NA PŁÓD?

W bardzo różny sposób, w zależności od rodzaju substancji psychoaktywnej i stężenia środka. Narkotyki zmniejszają ilość krwi matki, jaka dociera do łożyska, co może prowadzić do niedotlenienia płodu. Noworodek, któremu brakowało tlenu w łonie matki, wykazuje wiele cech charakterystycznych dla zespołu niedotlenienia – zaburzenia snu, słabe napięcie mięśniowe, zaburzenia koncentracji uwagi, drżenie i pobudliwość. Narkotyki, które szybko przenikają przez łożysko, mogą uszkadzać płód. Nie ma on enzymów, które metabolizowałyby substancje psychoaktywne. Ponadto, zaburzony zostaje transport składników odżywczych niezbędnych do prawidłowego rozwoju dziecka.

RODZAJ NARKOTYKU	NEGATYWNE DZIAŁANIA
Opiaty	Opiaty, np. heroina czy morfina, powodują silne uzależnienie psychiczne i fizyczne u matki, jak i u nowo narodzonego dziecka. Zażywanie opiatów wiąże się z ryzykiem zakażenia wirusem HIV i infekcjami bakteryjnymi. Opiaty hamują owulację i zmniejszają szansę na zajście w ciążę. Mogą przyczynić się do przedwczesnego porodu dziecka z niedowagą, jak również zwiększenia ryzyka śmierci okołoporodowej. Noworodek może wykazywać zaburzenia oddychania i napady drgawkowe. W płynie owodniowym częściej (40%) spotykana jest smółka płodowa.
Marihuana	Konopie indyjskie zawierają THC, który bardzo długo pozostaje w tkankach matki i dziecka. Noworodki matek intensywnie palących marihuanę są ospałe. W późniejszym życiu wykazują trudności w skupieniu uwagi, zaburzenia rozwoju poznawczego, zaburzenia pamięci i kojarzenia werbalnego. THC przenika także do mleka matek karmiących piersią. Kobieta zażywająca marihuanę, choćby tylko raz w miesiącu, jest narażona na nieproporcjonalny wzrost masy ciała, a także chroniczne wymioty, które nieleczone mogą doprowadzić do zakłóceń odżywiania płodu. Marihuana może prowadzić do trwałego uszkodzenia układu rozrodczego i immunologicznego, a także wiąże się z ryzykiem przedwczesnego porodu, poronienia i urodzenia dziecka z niską wagą urodzeniową. Palenie marihuany może powodować uszkodzenia genów, co uprawdopodobnia wady wrodzone, nowotwory, choroby wzroku i symptomy odwykowe u dziecka.
Amfetamina	Silnie pobudza organizm kobiety. Zagraża rozwojowi serca i układu żółciowego u płodu. Zwęża naczynia krwionośne, co może prowadzić do zbyt wczesnego odklejenia łożyska, zahamowania wewnątrzmacicznego wzrostu płodu, zapalenia błon płodowych, a także obumarcia płodu. Dzieci matek zażywających amfetaminę są mniejsze, mniej waży, są mniej odporne, bardziej narażone na choroby układu krążenia i innych ważnych organów. Amfetamina może powodować rozszczepienie podniebienia u dziecka.

DLA PACJENEK – NARKOTYKI W CIĄŻY I W CZASIE KARMIENTA PIERSIĄ**CO 12**

RODZAJ NARKOTYKU	NEGATYWNE DZIAŁANIA
Kokaina	Kokaina ekstremalnie zwęża naczynia krwionośne macicy i łożyska, przez co hamuje rozwój dziecka i upośledza dostarczanie tlenu i substancji odżywczych do krwiobiegu płodu. Zażywanie kokainy w zaawansowanej ciąży może powodować wzrost ciśnienia krwi i atak serca u matki, przedwczesny poród oraz urodzenie martwego dziecka. Kobiecie zażywającej kokainę grozi nie tylko zawał serca, ale też nadciśnienie i napady drgawkowe. U dziecka natomiast można zaobserwować drażliwość, biegunki, płacliwość, niedobór masy ciała, zaburzenia rozwoju motorycznego i wady wrodzone – serca, nerek, twarzy itp. Kokaina przyjmowana w pierwszych 12 tygodniach ciąży grozi samoistnym poronieniem. Noworodki częściej umierają z powodu SIDS – zespołu nagłego zgonu niemowląt.
Benzodiazepiny	Benzodiazepiny to leki przeciwlękowe i nasenne, które mogą powodować tzw. zespół ospałego niemowlęcia. Dziecko, którego mama w czasie ciąży brała leki z grupy benzodiazepin, jest zwykle senne, ma obniżone napięcie mięśniowe, słabsze odruchy, wolniej adaptuje się do nowych warunków.

Należy pamiętać, że każde, choćby jednorazowe, wzięcie narkotyku w czasie ciąży powinno zostać zgłoszone ginekologowi, który prowadzi ciążę kobiety. Szczególnie niebezpieczne jest działanie narkotyków w pierwszym trymestrze ciąży, gdyż wówczas kształtują się wszystkie narządy wewnętrzne płodu, które mogą zostać uszkodzone.

Narkotyki w ciąży to ogromne niebezpieczeństwo!

Decydując się na dziecko, najlepiej nie zażywać żadnych substancji psychoaktywnych – alkoholu, nikotyny czy narkotyków. Badań na temat wpływu narkotyków na rozwój płodu jest bardzo niewiele, ale te dotychczas dostępne nie pozostawiają złudzeń – środki odurzające mogą prowadzić do nieodwracalnych uszkodzeń płodu, a matki uzależnione od narkotyków zwykle mają więcej komplikacji w czasie ciąży i porodu.

Naczelną Pielęgniarką

Opracowano na podstawie:

- Bręborowicz G., Ginekologia i położnictwo, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2005.
- Ciąża – 9 szczęśliwych miesięcy, Wydawnictwo Hachette, Warszawa 2010.
- Murkoff H., Eisenberg A., Hathaway S., W oczekiwaniu na dziecko, REBIS, Poznań 2004.
- Pach J., Zarys toksykologii klinicznej, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2009.
- Piotrowski J., Podstawy toksykologii, Wydawnictwo Naukowo-Techniczne, Warszawa 2008.
- Wanat W., Narkotyki i narkomania, Iskry, Warszawa 2006.